

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

Інформаційна довідка та тему:

“КІЛЬКІСТЬ ДЕПУТАТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТУ ВІДНОСНО КІЛЬКОСТІ НАСЕЛЕННЯ”

**Довідку підготували
інтерни Програми
USAID РАДА:**

Реброва Юлія

Габорець Ярослава

Катруліна Анна

Ковальова Дар'я

Щегель Світлана

Шишко Анастасія

Березень 2020

Довідки надаються народним депутатам України протягом двох тижнів з моменту отримання запиту. Через десять днів з моменту надання інформаційної довідки, за погодженням із замовником, вона публікується на веб-сайті ІДЦ. Інформація про те, хто замовив довідку, є конфіденційною.

Замовити інформаційну довідку можна через он-лайн форму за наступним посиланням

<https://forms.gle/trY3XtQMbUAEguNE8> чи QR-кодом.

Телефон для довідок: +380 50 443 61 97

ДАНІЯ

- Депутати Фолькетингу обираються за допомогою загальних і прямих виборів
 - Правила здійснення виборчого права встановлюються Законом про вибори, що передбачають такий порядок проведення виборів, який забезпечує рівне представництво різних верств виборців і вирішує питання про доцільність запровадження пропорційної системи виборчого права з проведенням виборів в одномандатних виборчих округах.
 - При визначенні кількості депутатських місць кожного з регіонів необхідно враховувати число жителів, число виборців і щільність населення:
- 135 депутатів обираються за пропорційною системою загальним голосуванням в 23 виборчих округах
 - 40 місць в парламенті розподіляються між кандидатами, які не отримали достатньої кількості голосів в округах
 - по 2 члена парламенту обираються від Фарерських островів і від Гренландії.
 - Всього 179 депутатів. Виборцями є постійно проживаючі в Данії чоловіки і жінки у віці від 18 років.

ШВЕЦІЯ

- Для проведення виборів в Риксдаг територія держави поділяється на виборчі округи. Мандати, закріплені за виборчими округами, розподіляються між округами таким чином, щоб вони відповідали співвідношенню між числом осіб, що володіють правом голосу у кожному виборчому окрузі, і числом осіб, що мають право голосу у всій державі. Розподіл встановлюється на чотири роки.
- Депутати обираються громадянами Швеції на 4 роки за пропорційною системою представництва, шляхом загального прямого і таємного голосування. Виборче право надане всім громадянам, котрі досягли 18 років.
- Ті члени парламенту, чий виборчі округи розташовані за межами Стокгольма, мають право на надбавку за час, який вони проводять у столиці: \$12 на день. Члени парламенту не отримують окремих фіксованих сум на виконання своїх повноважень, натомість існують цільові компенсації.

РУМУНІЯ

- Палата депутатів та Сенат обираються за виборчими округами шляхом загального, рівного, прямого, таємного та вільно висловленого виборчого права на основі системи списків та незалежних кандидатур за принципом пропорційного представництва. Варіант ідентичної виборчої системи двох палат парламенту надає їм однакову легітимність.
- Дві палати мають різну кількість членів: Палата депутатів складається з 332 депутатів, а Сенат - з 137 сенаторів. Така диференціація можлива завдяки юридичному забезпеченню норми представництва, що відрізняється від однієї палати до іншої.
- Кількість депутатів та сенаторів, які обираються в кожному виборчому окрузі, визначається виходячи з норми представництва шляхом співвідношення кількості жителів у кожному виборчому окрузі з нормою представництва. У виборчому окрузі кількість депутатів не може бути меншою за 4, а кількість сенаторів менше 2. Кількість жителів, що враховуються, є такою, що існує на 1 липня попереднього року, опублікованій у Статистичній щорічній книзі Румунії.
- Якщо щонайменше за 5 місяців до дати виборів відбувся загальний перепис населення, кількість жителів, що враховуються, є тією, що є результатом перепису.

ФЕДЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА НІМЕЧЧИНА

- Виходячи з Конституції ФРН парламентом країни вважається однопалатний Бундестаг (буквально: Федеральний з'їзд). Що ж стосується іншого колегіального органу - Бундесрату (буквально: Федеральна рада), то його чинна редакція ст.50 Конституції ФРН характеризує як орган, через який землі беруть участь в законодавстві і адміністрації Федерації і в справах Європейського союзу. Ні в Конституції, ні в наукових розробках німецьких авторів Бундесрат не розглядається як друга або верхня палата німецького парламенту, хоча й грає таку роль на практиці.
- Тип виборчої системи – змішана (мажоритарно-пропорційна). Кожен виборець у Німеччині має, голосуючи на виборах до Бундестагу, два голоси: перший – за прямий мандат, другий(вважається вирішальним) – за партію.
- Половина з мінімум 598 мандатів Бундестагу надходить внаслідок виборів за земельними списками партій (т. зв. другі голоси), а інша половина внаслідок виборів окремих кандидатів у 299 виборчих округах (т. зв. перші голоси).

- Згідно зі звітом Рахункової палати Німеччини, опублікованому 8 жовтня 2018 р., витрати на парламент в 2019 р. складуть до € 937,7 млн. - це на € 100 млн більше, ніж у минулому. У цю вартість входить утримання і оренда будівель (€ 137 млн.) і кошти, що виділяються фракціям (€ 112 млн.). Найбільша стаття витрат - оклад депутатів (€ 460 млн).

ПОЛЬЩА

- Конституційно можливе скорочення допомоги депутату (до 3 міс.). Підставами для цього є безпідставні прогули засідань Сейму і його органів, серйозне порушення правил поведінки у залі, унеможливлення роботи Сейму з грубим порушенням регламентуючих норм
- Член Сейму отримує кошти на утримання офісу: 14200 злотих – ця одноразова сума перераховується з моменту, коли депутат надсилає письмове повідомлення про створення офісу
- З фонду на утримання офісу допустимі такі витрати: на заробітну плату працівників офісів, переклади, аналітику від експертів, телекомунікаційні послуги, пов'язані з виконанням парламентського мандату, а також поточні витрати

КИТАЙСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

- Конституційними принципами виборчої системи КНР є: загальне, рівне, активне та пасивне виборче право (ст. 34); обов'язкове представництво всіх національних меншин в органах державної влади різних ступенів (статті 59, 113)
- Відповідно до Закону про вибори, кількість сільських виборців, висунутих одним депутатом, у Зборах народних представників повіту (або автономного повіту) повинна бути в чотири рази більшою порівняно із селищами міського типу
- Законом про вибори не прописано чіткої кількості депутатів, лише зазначено що їх повинно бути «не більше 3 тисяч»
- Депутати обираються на 5 років
- При надзвичайних обставинах, що унеможливають проведення виборів, допускається відстрочка виборів депутатів наступного скликання

ІНДІЯ

- Голосування на виборах проходить за системою єдиного перехідного голосу
- Базові місячні витрати на кожного депутата нараховуються за таким поділом:
 - Місячна заробітна плата (647 Євро)
 - Добові витрати (для участі в засіданнях парламенту або комітету) (26 Євро)
 - Місячна допомога (582 Євро)
 - Офісні витрати в місяць (518 Євро)
 - З урахуванням інших індивідуальних витрат на проживання, транспорт, покривання вартості робочих дзвінків та інших аспектів, загалом на кожного депутата в місяць виділяється **близько 3493 Євро**.
- Конституцією прописаний такий кількісний розподіл депутатів:
 1. Верхня палата
 - 12 представників, висунутих Президентом;
 - Кількісний склад обраних представників – не більше 238
 2. Нижня палата
 - Не більше ніж 530 членів, обраних прямими виборами;
 - Не більше 20 членів, що представляють союзні території, обрані у спосіб, передбачений законом.
- Згідно зі статтею 82 Конституції: «Після закінчення кожного перепису населення, розподіл місць між палатами, та поділ на територіальні виборчі округи має бути виправлено таким органом влади і в такому порядку, які будуть встановлені законом Парламенту.

АВСТРАЛІЯ

- Відповідно до глави 1 ч.1 Конституції, Королева Австралії є одним зі складових елементів австралійського парламенту.
- Кількість місць у Палаті представників (Нижня палата) не є фіксованим і може змінюватись. Депутати Палати обираються на 3 роки за мажоритарною системою абсолютної більшості з двопартійним переважним (преференційним) голосуванням.
- У австралійському Сенаті (Верхня палата) всі штати країни мають однакове представництво незалежно від їх чисельності населення.
- Відповідно до Конституції Австралії, парламент має право змінювати кількість сенаторів, але за умови, що первинні шість австралійських штатів мають у ньому однакове представництво. Більше того, Конституцією передбачено, що мінімальна кількість представників від кожного з цих шести штатів складає шість чоловік. Однак, жодне з цих положень Конституції неможливо застосувати до нових штатів або територій Австралійського Союзу.

СПОЛУЧЕНІ ШТАТИ АМЕРИКИ

- Термін повноважень сенаторів - шість років, членів Палати представників - два роки
- Палата представників складається з 435 депутатів, що обираються на основі мажоритарної системи відносної більшості без вимоги кворума. До складу Сенату входять 100 членів, що обираються незалежно від чисельності населення по два від кожного штату на основі тієї ж виборчої системи.
- Кожні два роки проходять вибори однієї третини сенаторів
- Сенат запросив 1,046 млрд на 2020 фінансовий рік, що на 11,9% більше, ніж 934,8 млн, наданих в 2019 фінансовому році. Рекомендований сенатом законопроект схвалений, а закон FY2020 передбачає 969,4 млн доларів (+ 34,6 млн доларів, + 3,7%)¹
- Палата представників запросила 1,320 мільярда доларів на 2020 фінансовий рік, збільшившись на 10,1% в порівнянні з 1,232 мільярда доларів, наданих на 2019 фінансовий рік. Закон FY2020 передбачає \$ 1,366 млрд, збільшившись на 10,8%².

¹ U.S. Congress, Senate Committee on Appropriations, Subcommittee on Legislative Branch, Legislative Branch, 2019, report to accompany S. 3071, 115th Cong., 2nd sess., June 14, 2018, S.Rept. 115-274 (Washington: GPO,2018), p. 4

² CRS Report R40962, Members' Representational Allowance: History and Usage.

ВИСНОВКИ

- Вибори в розглянутих країнах проходять на основі чітко закріплених в конституції засад рівності, вільності думки та першості правових норм;
- Кожна країна характеризується своїм унікальним законодавчим врегулюванням сутності та діяльності парламенту;
- Серед подібних рис парламентів країн можна виділити:
 - Намагання представити в парламенті всі прошарки суспільства, не залежно від їхнього матеріального чи суспільного становища
 - Чітке регулювання виборчого процесу Конституцією
 - На одного депутата в загальному припадає від 28 тис. населення до більш ніж 1 млн. жителів. Тобто, залежно від площі держави, адміністративно-територіального поділу, загальної кількості населення та процедури обрання представників народу, закріплена в нормативно-правових актах кількість депутатів різниться.
- Відмінними є:
 - Трактування кількості необхідних місць в парламентах розглянутих країн
 - Врегулювання максимальної кількості парламентарів
 - Видатки на підтримання роботи національного парламенту
- Незалежно від низки спільних якостей кожна країна має свої особливості спричинені культурною та соціальною еволюцією.

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

Країна	Парламент; кількість палат	Документ, що визначає кількість депутатів	Кількість населення на одного депутата	Кількість депутатів у національному парламенті	Кількість населення	Державне забезпечення діяльності парламенту
Данія	Фолькетинг (однопалатний)	Конституція Данії ³ (1953 р.)	На одного депутата припадає 31,8 тис. населення	179 депутатів	5,7 млн. жителів ⁴ (без врахування Гренландії та Фарер)	Офіційна інформація не надається
Швеція	Риксдаг (однопалатний)	Конституція Швеції ⁵ (1974 р.)	На одного депутата припадає 28,9 тис. населення	349 депутатів	10,1 млн. жителів ⁶	Заробітна плата - 6,366 Євро на місяць (в 2,5 рази більше ніж середньомісячний дохід в країні - 2,583 Євро)
Румунія	Парламент (двопалатний)	Конституція Румунії ⁷ (1991 р.); Закон про вибори	На одного депутата припадає 39,8 тис. населення	Загальна кількість – 469 депутатів. Палата	18, 7 млн. жителів ⁸	Заробітна плата – 1,582 Євро на місяць (в 1,9 разів більше ніж середньомісячний

³The Constitution of Denmark https://www.constituteproject.org/constitution/Denmark_1953.pdf?lang=en

⁴ Denmark population <https://countrymeters.info/en/Denmark>

⁵The Constitution of Sweden <https://www.riksdagen.se/globalassets/07.-dokument--lagar/the-constitution-of-sweden-160628.pdf>

⁶ Sweden population <https://countrymeters.info/en/Sweden>

⁷ The Constitution of Romania <https://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ro/ro021en.pdf>

⁸ Romania population <https://countrymeters.info/en/Romania>

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

				депутатів - 332 особи; Сенат - 137 сенатори.		дохід в країні – 816 Євро)
Німеччина	Бундестаг ⁹ (однопалатний)	Конституція ФРН ¹⁰ (1949 р.)	На одного депутата припадає 114,8 тис. (136,1 тис. при базовій кількості депутатів)	Загальна кількість депутатів – 709 (базова кількість депутатів – 598)	81,4 млн. жителів ¹¹	Загальний бюджет: 937,7 млн. Євро (2019 р.). На 1 депутата/на місяць: € 40 тис.
Польща	Національні збори Польщі (двопалатний)	Конституція Польщі ¹² (1997 р.)	На одного депутата припадає 68,9 тис. населення	Загальна кількість депутатів – 560. Нижня палата- 460, Сенат-100 представників.	38,6 млн. жителів ¹³	Річні видатки на діяльність парламенту, (2013 р.): 103 млн. Євро. Базова зарплата депутата на місяць (2017 р): 2,605 Євро; коефіцієнт розриву між середньою зарплатою в країні

⁹Bundesrat <https://www.bundesrat.de/DE/bundesrat/verteilung/verteilung-node.html>

¹⁰ Basic Law for the Federal Republic of Germany <https://www.btg-bestellservice.de/pdf/80201000.pdf>

¹¹ Germany population <https://countrymeters.info/en/Germany>

¹² The Constitution of Poland <http://www.sejm.gov.pl/prawo/konst/rosyjski/kon1.htm>

¹³ Poland population <https://countrymeters.info/en/Poland>

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

						та зарплатнею депутата – 1,8
Китайська Народна Республіка	Національні збори народних представників (однопалатний)	Закон про вибори до Національних зборів народних представників та місцевих зборів народних представників Китайської Народної Республіки ¹⁴	На одного депутата припадає 472,8 тис. населення	2980 депутатів	1,409 млрд. жителів ¹⁵	Офіційна інформація не надається
Індія	Сансад (двопалатний)	Конституція Індії ¹⁶ (з поправками від 1 грудня 2007 року)	На одного депутата припадає 1,7 млн. населення	Загальна кількість – 790 осіб. Верхня палата – 245 представників; Нижня палата – 545 представників.	1, 389 млрд. жителів ¹⁷	Заробітна плата на місяць – 647 Євро; Загалом на покриття витрат депутата в місяць виділяється близько 3,493 Євро.

¹⁴ «The election law of the National people`s congress and local people`s congresses of the people`s republic of China» <http://www.asianlii.org/cn/legis/cen/laws/telotnpcalpcotproc944/>

¹⁵ China population <https://countrymeters.info/en/China>

¹⁶ «The Constitution of India» <https://web.archive.org/web/20140909230437/http://lawmin.nic.in/coi/coiason29july08.pdf>

¹⁷ India population <https://countrymeters.info/en/India>

Інформаційно-дослідницький центр Верховної Ради України

Австралія	Парламент (двопалатний)	Конституція Австралії ¹⁸ (1900 р.)	На одного депутата припадає 116,8 тис. населення	Загальна кількість – 220 осіб. Палата представників – 150 депутатів; Сенат - 76 сенаторів	25, 7 млн. жителів ¹⁹	Заробітна плата - 15,470 Євро на місяць
США	Конгрес США (двопалатний)	Конституція Сполучених Штатів Америци ²⁰ (1876 р.)	На одного депутата припадає 622,8 тис. населення	Загальна кількість – 535 осіб. Палата представників– 435 членів; Сенат- 100 членів	333,2 млн. жителів ²¹	Сенат- 969,4млн.доларів США(9.7 млн на одного депутата) Палата представників-1,366 млрд доларів США(3.1 млн. на одного депутата)

¹⁸ The Australian Constitution https://www.apf.gov.au/about_parliament/senate/powers_practice_n_procedures/constitution

¹⁹ Australia population <https://countrymeters.info/en/Australia>

²⁰ The Constitution of the USA <https://www.archives.gov/founding-docs>

²¹ USA population [https://countrymeters.info/en/United_States_of_America_\(USA\)](https://countrymeters.info/en/United_States_of_America_(USA))